

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **A. K.**

skazanego z art. 54 § 1 k.k.s. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, bez udziału stron,

w dniu 6 czerwca 2013 r.,

z urzędu w przedmiocie dopuszczalności kasacji

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 §3 i 4 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

p o s t a n o w i ł

1. kasację pełnomocnika interwenienta pozostawić bez rozpoznania;
2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć interwenienta – P.H.T. „M.” M. M.

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego A. K. został skazany za przestępstwo z art. 54 § 1 k.k.s. w zb. z art. 63 § 2 k.k.s. w zb. z art. 86 § 1 i 3 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. na karę roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 70 zł. Wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności zostało warunkowo zawieszona na okres 3 lat tytułem próby, a na podstawie art. 30 § 3 k.k.s. w zw. z art. 29 pkt 2 k.k.s. i art. 31 § 1 a k.k.s. – nie uwzględniając interwencji – orzeczono przepadek ciągniki samochodowej marki Volvo (wskazano numer rejestracyjny) oraz naczepy ciężarowej (podano numer rejestracyjny), jako środków przewozowych służących do popełnienia przestępstwa skarbowego.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych w tej sprawie, także apelacji pełnomocnika interwenienta, Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 24 stycznia 2013 r., zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, uznając wszystkie apelacje za oczywiście bezzasadne.

Kasację od tego wyroku wniósł pełnomocnik interwenienta. Zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia przepadku ciągnika siodłowego marki Volvo oraz naczepy, przedmiotów stanowiących własność interwenienta, zarzucił prawomocnemu wyrokowi „rażące naruszenie prawa karnego skarbowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 30 § 3 k.k.s. w zw. z art. 29 pkt 2 i 3 k.k.s. w zw. z art. 31 §1 i §1 a k.k.s. poprzez orzeczenie przepadku ciągnika siodłowego wraz z naczepą stanowiącego własność interwenienta w sytuacji, gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie wskazuje na udział w dokonanym przestępstwie interwenienta jak również na możliwość przewidzenia faktu popełnienia przestępstw karno - skarbowych”.

Podnosząc taki zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S.

Odnosząc się do tej kasacji, prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o jej pozostawienie bez rozpoznania, albowiem jest ona niedopuszczalna z mocy ustawy, a to dlatego, iż jest skierowana na niekorzyść skazanego, a nie został spełniony warunek wskazany w treści art. 523 § 3 i 4 k.p.k. W uzasadnieniu swojego stanowiska prokurator wskazał, że gdyby uwzględnić zarzut kasacji, to jego konsekwencją musiałoby być obligatoryjne orzeczenie od skazanego środka karnego z art. 32 § 1 k.k.s.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest już utrwalone stanowisko wskazujące na konieczność każdorazowego badania w postępowaniu karnoskarbowym, w sytuacji gdy kasację składa interwenient, jaki jest jej kierunek w odniesieniu do interesów skazanego (oskarżonego), a to w związku z ograniczeniami co do możliwości złożenia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia wynikającymi z art. 523 § 2 i § 3 k.p.k., które mają zastosowanie w tym postępowaniu (por. np. postanowienia SN: z dnia 28 listopada 2003 r., V KK 240/03, OSNKW 2004, z.1, poz.10; z dnia 24 czerwca 2004 r., III KZ 13/04; z dnia 18 sierpnia 2005 r., III KZ

35/05, Lex 153234). Akceptując ten pogląd należy podkreślić, że we wskazanych powyżej postanowieniach Sąd Najwyższy każdorazowo stwierdzał, iż kasacje interwenienta w istocie były skierowane na korzyść skazanego, albowiem nieorzeczenie przepadku samochodu także zmieniałoby na korzyść sytuację skazanego (co do wagi popełnionego przez skazanego przestępstwa skarbowego – art. 31 § 3 pkt 1 k.k.s.- III KZ 13/04; albo z uwagi na odsunięcie odpowiedzialności deliktowej za szkodę poniesioną przez właściciela pojazdu na skutek utraty własności pojazdu – V KK 240/03; III KZ 35/05). W niniejszej sprawie prokurator w odpowiedzi na kasację wskazał, że kasacja ma inny kierunek, tj. jest skierowana na niekorzyść skazanego, albowiem gdyby interwencja została uwzględniona w toku ponownego procesu, a więc po uwzględnieniu kasacji, to musiałby zostać orzeczony wobec skazanego środek karny w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów, stosownie do normy art. 32 § 1 k.k.s. Dokonując kontroli w obszarze dopuszczalności kasacji stwierdzić na wstępie należy, że można wyobrazić sobie sytuację procesową, w której kasacja interwenienta byłaby „obojętna” dla interesów skazanego za przestępstwo karnoskarbowe. Tytułem przykładu można wskazać na sytuację, gdy zarzuty kasacji w przypadku orzeczenia, na podstawie art. 31 §1a, k.k.s. przepadku przedmiotu określonego w art. 29 pkt 2 k.k.s. należącego do interwenienta, skierowane są na wykazanie wadliwego niezastosowania przepisu art. 31 § 3 pkt 1 k.k.s. np. na skutek błędnej oceny, że do prawidłowo określonej wagi popełnionego przestępstwa skarbowego orzeczenie przepadku przedmiotu nie ma charakteru niewspółmiernego. Doprowadzenie do zastosowania przepisu art. 31 § 3 pkt 1 k.k.s. w takim układzie skutkowałoby bowiem nie tylko niemożnością orzeczenia przepadku przedmiotu będącego własnością interwenienta (art. 31 § 1a k.k.s.), ale również wyłączałoby możliwość orzeczenia wobec skazanego środka karnego z art. 32 § 1 k.k.s. (zob. wyrok SN z dnia 28 lutego 2006 r., V KK 472/05, OSNKW 2006, z. 5, poz. 48), jak też nie dawałoby możliwości łagodzenia zastosowanej wobec niego kary, nie tylko z powodu zakresu toczącego się ponownie postępowania (postępowanie dotyczyłoby li tylko kwestii związanej z przedmiotem interwencji), ale także dlatego, iż nie uległaby przecież zmianie ocena okoliczności dotyczących

wagi popełnionego przez skazanego przestępstwa, a badaniu podlegałaby kwestia ocenna jaką jest współmierność przypadku przedmiotu do wagi czynu.

W realiach niniejszej sprawy nie można jednak nie dostrzec, że od strony formalnej zarzut kasacji nie dotyka w ogóle kwestii ujętej w art. 31 § 3 pkt 1 k.k.s., a więc autor kasacji nie kwestionuje tego, iż orzeczenie przypadku przedmiotu było niewspółmierne do wagi czynu. Istotne jest to, iż w uzasadnieniu wyroku sądu II instancji znalazło się stwierdzenie, że w sprawie tej nie zaistniały przesłanki określone w art. 31 § 3 k.k.s. W tej sytuacji, skoro w kasacji nie kwestionuje się tych okoliczności, to staje się oczywiste, że w przypadku gdyby podzielić trafność zarzutu kasacji, to potencjalnie możliwe - po uznaniu, że wadliwie przyjęto istnienie przesłanki z art. 31 §1a k.k.s. - stałoby się orzeczenie wobec skazanego środka karnego z art. 32 § 1 k.k.s. Rację ma więc prokurator, że w takim układzie procesowym uwzględniając treść zarzutu kasacji jest ona w rzeczywistości skierowana na niekorzyść skazanego. Skoro zatem w prawomocnym wyrok nie rozstrzygnięto w sposób wskazany w art. 523 §3 k.p.k., to nie jest prawnie możliwe wniesienie kasacji przez pełnomocnika interwenienta w niniejszej sprawie (brak warunku z art. 523 § 4 k.p.k.).

Na marginesie dodać zaś należy, że kasacja jest niedopuszczalna także z innego powodu. Otóż treść zarówno zarzutu kasacji, jak i użyta w jej uzasadnieniu argumentacja bezspornie wskazuje, że pod pozorem naruszenia prawa materialnego autor kasacji kwestionuje po raz drugi (raz to czynił w apelacji), i to wprost, poczynione ustalenia faktyczne, co nie jest w kasacji dopuszczalne (art. 523 § 1 k.p.k.). O dopuszczalności kasacji nie decyduje formalne „nazwanie” zarzutu w sposób zgodny z treścią art. 523 § 1 k.p.k., ale rzeczywista jego zawartość. W ramach kontroli dopuszczalności kasacji obowiązkiem Sądu Najwyższego jest zatem dokonanie oceny, czy formuła postawionego w kasacji zarzutu nie jest jedynie sposobem na obejście ograniczeń, o których mowa w art. 523 § 1 k.p.k. Taka sytuacja niewątpliwie zaistniała w niniejszej sprawie.

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w postanowieniu.